

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKER OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел.: (044) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel. +380 (44) 205-74-51E-mail: sekr.osvita@gmail.com Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок: UA263223130000026002010078760 в АТ «Укресімбанк» (м. Київ), КОД ЄДРПОУ: 02605316

10.10.2023 № 02-8/536

Головам обласних, Київської міської
організацій Профспілки працівників
освіти і науки України

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на запитання з місць щодо присвоєння кваліфікаційних категорій педагогічним працівникам, які не мають повної вищої освіти, та збереження (підтвердження) педагогічних звань у зв'язку із запровадження у дію Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом МОН від 09.09.2022 № 805, просить врахувати наступне.

Положенням про атестацію змінено підходи до атестації педагогічних працівників, які **не мають** повної вищої освіти. Таким педагогічним працівникам передбачена можливість присвоєння кваліфікаційних категорій. Змінено також порядок присвоєння педагогічних звань.

Відповідно до пункту 9 розділу I Положення кваліфікаційна категорія «спеціаліст» присвоюється педагогічному працівникові з рівнем (ступенем) освіти фахового молодшого бакалавра, молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, бакалавра.

Кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії» присвоюється педагогічному працівникові закладу дошкільної освіти з рівнем (ступенем) освіти молодшого спеціаліста, бакалавра, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра та стажем роботи на посадах педагогічних працівників **не менше ніж три роки**.

Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії» присвоюється педагогічному працівникові закладу дошкільної освіти з рівнем (ступенем) освіти молодшого спеціаліста, бакалавра, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра та стажем роботи на посадах педагогічних працівників **не менше ніж п'ять років**.

Згідно з роз'ясненням Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 16.03.2011 № 4.7-17/674 технікуми (училища) віднесені до середніх спеціальних навчальних закладів, головним завданням яких була підготовка кваліфікованих фахівців із середньою спеціальною та загальною середньою освітою, які мають необхідні теоретичні знання і практичні навички за спеціальністю.

Після набуття чинності Законом України «Про освіту» ([1060-12](#)) (з 1991 р.) та Законом України «Про вищу освіту» ([2984-14](#)) (з 2002 р.) технікуми та училища віднесено до вищих навчальних закладів I рівня акредитації, в яких здійснювалася підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста. Молодший спеціаліст - це освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі повної загальної середньої освіти здобула неповну вищу освіту (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_674736-11#Text).

Тому вихователям, музичним керівникам, інструкторам з фізкультури, які

закінчили педагогічні училища, коледжі, заклади вищої освіти I-II рівнів акредитації чи прирівняні до них заклади, фахові коледжі і отримали диплом фахівця з середньою спеціальною освітою чи молодшого спеціаліста, бакалавра, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра, атестаційними комісіями мають присвоюватися кваліфікаційні категорії, зокрема, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії залежно від стажу педагогічної роботи.

Пунктом 10 розділу I Положення встановлено, що за результатами атестації педагогічні звання присвоюються (підтверджуються) педагогічним працівникам, які мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії»/«спеціаліст вищої категорії».

Пунктом 5.4 попереднього Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом МОН України від 06.10.2010 № 930, передбачалося, що педагогічним працівникам, **які мають базову або неповну вищу педагогічну освіту**, можуть присвоюватися педагогічні звання «вихователь-методист» (для музичних керівників, інструкторів з фізкультури та вихователів дошкільних навчальних закладів), якщо стаж їх педагогічної діяльності становить **не менш як 8 років** та якщо вони мають найвищий тарифний розряд.

При цьому підпунктом 1 пункту 3 наказу МОН № 805 встановлено, що педагогічні звання, присвоєні до набрання чинності цим наказом, є дійсними до атестації педагогічних працівників, проведеної згідно з Положенням про атестацію педагогічних працівників, затвердженим цим наказом.

Тому до закінчення процедури проведення чергової або позачергової атестації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти за новим положенням, за ними зберігаються присвоєні за попередньою атестацією педагогічні звання, незалежно від того, є у них кваліфікаційна категорія чи ні.

Оскільки новим Положенням передбачена можливість присвоєння кваліфікаційних категорій педагогічним працівникам, які не мають повної вищої освіти, тобто ступеня магістра чи спеціаліста, педагогічне звання «вихователь-методист» може присвоюватися вихователям, музичним керівникам та інструкторам з фізичної культури закладів дошкільної освіти з рівнем (ступенем) освіти молодшого спеціаліста, бакалавра, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра та стажем роботи понад п'ять років, яким за результатами атестації присвоюється «перша кваліфікаційна категорія», як це передбачається також для цих педпрацівників з рівнем освіти магістра, спеціаліста з повною вищою освітою.

Вихователям-методистам присвоюється педагогічне звання «старший вихователь», яке може бути присвоєно тим, які не мають повної вищої освіти, під час їх позачергової чи чергової атестації на присвоєння першої кваліфікаційної категорії.

Стосовно вчителів, вихователів груп продовженого дня, педагогів-організаторів, які не мають повної вищої освіти, а здобули рівень (ступінь) освіти молодшого спеціаліста, бакалавра, молодшого бакалавра, то згідно з пунктом 9 розділу I Положення їм присвоюється кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії» за наявності стажу роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж три роки.

Тим з них, які здобули освітній рівень бакалавра та мають стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж п'ять років, присвоюється

кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії».

Зазначені вище працівники мають право подати до 20 грудня 2023 року заяву на позачергову атестацію, зокрема на присвоєння другої чи першої кваліфікаційної категорії, а також на підтвердження педагогічного звання «вихователь-методист» - під час атестації на першу кваліфікаційну категорію. Адже відповідно до пункту 2 розділу III Положення педагогічний працівник може атестуватися на умовах позачергової атестації, подавши заяву про це до відповідної атестаційної комісії не пізніше 20 грудня 2023 року із зазначенням у ній прохання про присвоєння більш високої кваліфікаційної категорії та підтвердження чи присвоєння педагогічного звання (Додаток 1).

Норма про позачергову атестацію передбачена пунктом 6 розділу I Положення № 805, яким встановлено, що позачергова атестація педагогічного працівника, освітній рівень і стаж роботи якого на посадах педагогічних працівників відповідає вимогам, визначених у пунктах 8, 9 цього розділу, може проводитися за його ініціативою. При цьому умови, передбачені у підпунктах 1-3 пункту 6 (визнання переможцем, лауреатом фінальних етапів всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсів; наявність освітньо-наукового / освітньо-творчого, наукового ступеня; успішне проходження сертифікації) не є одночасною сукупністю підстав для проходження педагогічним працівником позачергової атестації, що засвідчено сполучником «або».

Пунктом 11 розділу I Положення встановлено, що кваліфікаційні категорії та педагогічні звання, як правило, присвоюють послідовно. Тобто словосполучення «як правило» не означає обов'язкову послідовність у присвоєнні кваліфікаційних категорій. Не передбачено також вимоги щодо присвоєння педагогічного звання лише під час проходження наступної атестації після присвоєння першої чи вищої кваліфікаційної категорії.

У зв'язку з цим просимо привернути увагу голів відповідних первинних, сільських, селищних (об'єднаних), міських, районних профспілкових організацій Профспілки про необхідність подання заяв до 20 грудня 2023 року на позачергову атестацію педагогічними працівниками, які не мають повної вищої освіти, з метою присвоєння їм відповідної кваліфікаційної категорії (другої чи першої), підтвердження чи присвоєння педагогічного звання.

З повагою
Голова Профспілки

Георгій Труханов